

Sygn. akt IV KS 39/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)

SSN Andrzej Stępka

Protokolant Olga Tyburc - Żelazek

w sprawie **P. W.**,

oskarżonego z art. 119 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 2 k.k. zw. z art. 11 § 2 k.k.

i **S. K.**

oskarżonego z art. 158 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej posiedzeniu w dniu 14 grudnia 2022 r.,

skargi wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z dnia 1 września 2022 r., sygn. akt II AKa 66/22,

uchylającego wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 20 października 2021 r., sygn. akt XVI K 231/19,

i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania,

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu w Katowicach do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 20 października 2021 r., sygn. akt XVI K 231/19, P. W. został uznany za winnego tego, że w dniu 15 grudnia 2018 roku w lokalu „T.”, w S. na ul. [...], poprzez zastosowanie przemocy wobec T. F., A. P. oraz L. P., a polegającej na popychaniu, chwytaniu za rękę, kopaniu oraz uderzaniu torebką w głowę z powodu ich przynależności rasowej, w wyniku czego A. P. doznała bolesności głowy z nasileniem dolegliwości bólowych po stronie prawej oraz urazu powierzchownego w postaci dwóch guzów, palpacyjnej bolesności głowy w części owłosionej, wybroczyn krwawych o wymiarze ok. 3x2 cm oraz obrzęku prawego policzka, a L. P. doznała bolesności palpacyjnej głowy w części owłosionej po stronie lewej, lekkiego obrzęku lewego policzka, siniaków o średnicy ok. 1,5 cm na lewym ramieniu, palpacyjnej bolesności ramienia, lekkiego obrzęku i siniaka o wymiarze 10x7 cm lewego uda, które to obrażenia spowodowały u pokrzywdzonych rozstrój zdrowia na okres poniżej 7 dni,

tj. przestępstwa z art. 119 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za które – na mocy art. 119 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. – wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności.

Tym samym wyrokiem S. K. został uznany za winnego tego, że w dniu 15 grudnia 2018 roku w lokalu „T.”, w S. na ul. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z innymi nieustalonymi osobami przez uderzanie i kopanie po całym ciele, brał udział w pobiciu O. G., w wyniku czego ww. odniósł obrażenia w postaci krwiaka w okolicy prawej skroniowej, krwiaka na karku na granicy włosów, bolesności prawego barku, punktowego otarcia skóry i krwiaka kończyny górnej lewej w okolicach łokcia, otarcia skóry długości 12 cm na przedramieniu, otarcia skóry na palcu piątym na paliczku podstawy i siniaka na podudziu kończyny dolnej prawej, czym naraził go na nastąpienie skutku określonego w art. 157 § 1 k.k., tj. przestępstwa z art. 158 § 1 k.k., za które wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonych, który – podnosząc zarzuty obrazy przepisów postępowania, mającej istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 7 k.p.k. oraz art. 2 § 2 k.p.k. i art. 4 k.p.k.; art. 410 k.p.k.; art. 5 k.p.k.) oraz zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść orzeczenia – wniósł

o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie obu oskarżonych od zarzucanych im czynów.

Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 1 września 2022 r., sygn. akt II AKa 66/22, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Sosnowcu, jako miejscowo właściwemu.

Wyrok Sądu odwoławczego został zaskarżony skargą przez prokuratora. Podniósł on zarzut obrazy prawa procesowego mającej wpływ na treść zapadłego orzeczenia – art. 437 § 2 k.p.k. poprzez błędne uznanie, że zachodzi jedna z podstaw uzasadniających uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 20 października 2021 r., sygn. akt XVI K 231/19, a w konsekwencji uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Skarga zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k. skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Natomiast art. 437 § 2 k.p.k. stanowi, że uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

W tym kontekście prokurator trafnie wskazał, że Sąd odwoławczy, wydając orzeczenie kasatoryjne, nie oparł się na żadnej z ww. przesłanek. Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazuje, że podstawą rozstrzygnięcia Sądu *ad quem* było stwierdzenie wadliwości samego uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji, stanowiące naruszenie art. 424 § 1 k.p.k. Tymczasem, zgodnie z art. 455a k.p.k. nie można uchylić wyroku z tego powodu, że jego uzasadnienie nie spełnia wymogów określonych w art. 424 k.p.k. Z tego względu w orzecznictwie powszechnie akcentuje się to, że „płynący z art. 455a k.p.k. zakaz wydawania orzeczenia o charakterze kasatoryjnym nie może być bowiem odczytywany inaczej,

jak tylko w ten sposób, że nakłada on na organ drugiej instancji dodatkowe obowiązki w przypadku, gdy pisemne motywy wyroku sądu pierwszej instancji nie czynią zadość wymaganiom określonym w przywołanym wyżej przepisie. W takim przypadku sąd drugiej instancji zobowiązany jest bowiem w uzasadnieniu swojego orzeczenia zamieścić te elementy, których część motywacyjna zaskarżonego wyroku, mimo wyraźnego ustawowego obowiązku, nie zawierała. Pisemne motywy wyroku sądu odwoławczego muszą być bowiem sporządzone tak, aby umożliwiały realną ocenę, czy rozstrzygnięcia (oraz sposób procedowania, który do ich wydania doprowadził) obu orzekających w danej sprawie sądów, nie były dotknięte dowolnością, czy wręcz arbitralnością. Jeśli zatem uzasadnienie decyzji procesowej sądu pierwszej instancji, z uwagi na zaistniałe w nim braki i wadliwości, uniemożliwia dokonanie takowej oceny, sąd odwoławczy staje przed koniecznością ich uzupełnienia” (*wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2018 r., II KK 114/18, LEX nr 2603598*). Trzeba też zauważyć, że Sąd odwoławczy dostrzegając braki w uzasadnieniu Sądu *meriti* mógł – na podstawie art. 449a § 1 k.p.k. – zwrócić akta sprawy sądowi pierwszej instancji w celu uzupełnienia uzasadnienia zaskarżonego wyroku, jednocześnie szczegółowo wskazując kwestie, o które należy uzupełnić uzasadnienie. W judykaturze wskazuje się również, że „kontrola instancyjna nie polega wyłącznie na analizie uzasadnienia wyroku, ale na analizie czynności procesowych dokonywanych przez sąd i treści przeprowadzonych dowodów w kontekście stawianych orzeczeniu zarzutów” (*wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 kwietnia 2018 r., II AKa 53/18, LEX nr 2502576*). Tymczasem Sąd odwoławczy nie dopatrył się uchybień w zakresie samego postępowania dowodowego, a – wbrew temu, co wskazał Sąd Apelacyjny – z treści uzasadnienia wyroku Sąd *a quo* wynikało poczynienie w sprawie ustaleń faktycznych, odpowiadających opisom czynów przypisanych oskarżonemu, zaś ocena dowodów została przez ten Sąd przeprowadzona szczegółowo. Zakaz wynikający z art. 455a k.p.k. miał więc zastosowanie, zaś lakoniczność uzasadnienia wyroku Sądu *meriti* mogła zostać konwalidowana w trybie art. 449a § 1 k.p.k.

W świetle powyższych okoliczności należało stwierdzić, że Sąd Apelacyjny w Katowicach dopuścił się naruszenia art. 437 § 2 k.p.k., co implikowało konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego

rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Ponownie rozpoznając sprawę Sąd ten rozpozna apelację oskarżonych, mając na uwadze powyższe rozważania, czyniąc zadość obowiązkom Sądu drugiej instancji w ramach standardów rzetelnej kontroli odwoławczej.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

I.n